

PREDLOG

Na osnovu člana 32 stav 3 Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Službeni list CG“, broj 119/24), Vlada Crne Gore na sjednici od ___ decembra 2025. godine, donijela je

ODLUKU O GODIŠNJEM PLANU FORMIRANJA I ODRŽAVANJA OBAVEZNIH REZERVI NAFTNIH DERIVATA ZA 2026. GODINU

1. Ovom odlukom utvrđuje se Godišnji plan formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata za 2026. godinu.
2. Godišnji plan formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata za 2026. godinu sastavni je dio ove odluke.
3. Ova odluka objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: _____

Podgorica, ___ decembra 2025. godine

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
mr Miloško Spajić**

GODIŠNJI PLAN FORMIRANJA I ODRŽAVANJA OBAVEZNIH REZERVU NAFTNIH DERIVATA ZA 2026. GODINU

UVOD

Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Službeni list CG“, broj 119/24) (dalje u tekstu: Zakon) utvrđeno je da je Uprava za ugljovodonike (dalje u tekstu: Uprava) obveznik formiranja dijela obaveznih rezervi naftnih derivata Crne Gore.

Obavezne rezerve naftnih derivata Crne Gore, i to u dijelu za koji je zadužena Uprava, formiraće se postepeno, dinamikom koja je uvrđena *Akcionim planom za formiranje obaveznih rezervi naftnih derivata u Crnoj Gori*, koji je Vlada Crne Gore usvojila 26. decembra 2024. godine (daljem tekstu: Akcioni plan).

Članom 32 Zakona predviđeno je donošenje Godišnjeg plana formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata Uprave (dalje u tekstu: Godišnji plan), a sve kako bi se obavezne rezerve formirale dinamikom definisanom Akcionim planom.

Ovaj Godišnji plan za 2026. godinu sadrži količinu obaveznih rezervi koje Uprava planira da formira do 31. decembra 2026. godine, kao i potrebna finansijska sredstva za realizaciju planirane nabavke u 2026. godini prikupljena po osnovu naknade iz člana 40 Zakona; pregled potrebnih i dostupnih skladišnih kapaciteta u odnosu na planiranu količinu i strukturu obaveznih rezervi naftnih derivata Uprave; planiranu politiku nabavki i druga pitanja od značaja za formiranje i održavanje obaveznih rezervi Uprave u 2026. godini.

Količinu i strukturu obaveznih rezervi koje je Uprava dužna da formira za period od 1. jula 2026. godine do 31. juna 2027. godine utvrđuje Ministarstvo i to najkasnije do 31. marta 2026. godine. Budući da se ovaj Plan donosi na nivou kalendarske godine, kako bi pratio budžetska planiranja, Plan se izrađuje na osnovu procjene potrošnje naftnih derivata u prethodnoj godini, tj. 2025. godini. Nakon što Ministarstvo utvrdi količinu i strukturu obaveznih rezervi Uprave za period od 1. jula 2026. godine do 30. juna 2027. godine, izradiće se revizija ovog Plana za 2026. godinu u slučaju značajnih odstupanja.

1. NORMATIVNI OKVIR

U skladu sa odredbama Zakona, obavezne rezerve naftnih derivata Crne Gore formiraju se i održavaju radi sigurnosti snabdijevanja i rješavanja poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima Crne Gore.

Održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata podrazumijeva formiranje, skladištenje i kontrolu kvaliteta i količina obaveznih rezervi, a predstavlja poslove od javnog interesa.

Obavezne rezerve naftnih derivata formira Uprava i svaki uvoznik koji uvozi 15.000 tona i više naftnih derivata a sastoje se od proizvoda koji se dobijaju preradom sirove nafte i obuhvataju:

- bezolovni benzin (tarifne oznake 2710 12 45 do 2710 12 49),
- gasna ulja (tarifne oznake CN 2710 19 43 do 2710 19 49).

Uprava i uvoznici naftnih derivata formiraju po jednu polovinu minimalne količine obaveznih rezervi, s time da Uprava preuzima obavezu formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata od uvoznika koji uvoze manje od 15.000 tona naftnih derivata. Na osnovu Zakona su donijeti podzakonski akti i to:

- Pravilnik o obrascu i metodologiji obračuna količine obaveznih rezervi naftnih derivata („Službeni list CG“, broj 12/25);
- Pravilnik o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata („Službeni list CG“, br. 7/25, 12/25 i 17/25).

Minimalna količina obaveznih rezervi naftnih derivata odgovara količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza naftnih derivata u godini, koja prethodi kalendarskoj godini u kojoj se vrši obračun, ili 61 dan prosječne dnevne potrošnje naftnih derivata u godini, koja prethodi kalendarskoj godini u kojoj se vrši obračun, u zavisnosti od toga koja je količina veća.

Prosječni dnevni neto uvoz i prosječna dnevna potrošnja za period od 1. jula do 31. decembra tekuće godine određuju se na osnovu neto uvoza i domaće potrošnje ostvarene tokom istog perioda prethodne kalendarske godine, a za period od 1. januara do 30. juna naredne godine na osnovu neto uvoza i potrošnje ostvarene tokom istog perioda prethodne kalendarske godine.

Drugim riječima, minimalna količina obaveznih rezervi za period od 1. januara do 30. juna 2026. godine već je određena odlukom Ministarstva je na osnovu podataka za 2024. godinu, dok će minimalna količina obaveznih rezervi za period od 1. jula do 31. decembra 2026. godine biti određena na osnovu podataka o tržištu naftnih derivata za 2025. godinu.

2. NADLEŽNOSTI UPRAVE ZA UGLJOVODONIKE

Uprava je dužna da formira i održava 50% obaveznih rezervi naftnih derivata Crne Gore, uvećano za količinu obaveznih rezervi koju bi trebalo da formiraju uvoznici naftnih derivata koji uvoze manje od 15.000 tona bezolovnog benzina i/ili gasnih ulja. Primarni cilj Uprave u vezi sa obaveznim rezervama je formiranje dijela obaveznih rezervi naftnih derivata, u skladu sa Zakonom, uz osnovni princip transparentnog, tržišno neutralnog entiteta koji posluje uz najniže moguće troškove.

Uprava djeluje na tržištu naftnih derivata kao tržišni subjekt (tj. obavlja kupovinu/prodaju naftnih derivata, zaključuje ugovore o skladištenju, ugovore o pravu moguće kupovine naftnih derivata radi formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata u nematerijalnom obliku odnosno tiketima).

Glavne aktivnosti Uprave u vezi s formiranjem obaveznih rezervi se odnose na: nadzor prikupljanja naknade za obavezne rezerve naftnih derivata; preuzimanje obaveze formiranja obaveznih rezervi od uvoznika koji uvoze manje od 15.000 tona bezolovnog benzina i/ili gasnih ulja, u skladu sa Instrukcijom resornog Ministarstva; obezbjeđivanje skladišnih kapaciteta za obavezne rezerve; kupovinu naftnih derivata radi formiranja, i prodaju ili zamjenu naftnih derivata radi održavanja obaveznih rezervi (Uprava će biti ugovorna strana u ugovoru sa subjektom naftne industrije i vlasnik obaveznih rezervi koje kupi Uprava); organizaciju, nadzor i upravljanje obaveznim rezervama; kontinuirani nadzor količine i kvaliteta svojih obaveznih rezervi i srodnih usluga; ukupnu saradnju sa Ministarstvom nadležnim za ugljovodonike, međunarodnim organizacijama, centralnim tijelima za držanje rezervi drugih država i naftnom industrijom u pitanjima pripravnosti i sigurnosti snabdijevanja naftom.

3. ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Poslovi vezani za obavezne rezerve organizovani su unutar zasebne organizacione jedinice za obavezne rezerve, koja je detaljno uređena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave (dalje u tekstu: Pravilnik). Pravilnik je donešen na osnovu Zakona o državnim službenicima i namještenicima i u cjelosti je usklađena sa navedenim zakonom.

Tokom 2025. godine, Uprava je u najvećoj mjeri završila pravna i organizaciona prilagođavanja potrebna za uspješnu realizaciju zadataka koje joj Zakon nameće, uključujući intenzivnu obuku zaposlenih o praktičnim aspektima formiranja obaveznih rezervi. S tim u vezi, u Odjeljenju za strateške rezerve naftnih derivata Uprave je sistematizovano pet radnih mjesta, a trenutno je zaposleno dvoje službenika. Shodno navedenom bitno je napomenuti da je

tokom 2026. godine neophodno popunjavanje preostalih radnih mjesta u Odjeljenju za strateške rezerve naftnih derivata, kako bi se svi poslovi sprovedi na efikasan i efektivan način. Obzirom na opseg potrebnih praktičnih znanja za uspješnu realizaciju zadataka (isporuka i preuzimanje naftnih derivata, nadzor nad operativnim održavanjem rezervi, kontrola kvaliteta i količine, upravljanje skladišnim kapacitetima, sprovođenje novih javnih poziva za nabavku rezervi i sl.), zaposlenima Uprave osiguraće se tokom 2026. godine vanjska ekspertska pomoć u vidu stručnog savjetovanja vezano za formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata. Osim navedenog, poseban prioritet treba dati poznavanju engleskog jezika kod svih zaposlenih. Kako je formiranje obaveznih rezervi naftnih derivata jedan od prioriteta Uprave, neophodno je obezbijediti kontinuitet rada zaposlenih na navedenim poslovima, a to se postiže isključivo pravovremenim uključivanjem svih aktera u sve faze procesa formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata.

4. KOLIČINA I STRUKTURA OBAVEZNIH REZERV NAFTNIH DERIVATA KOJE TREBA DA FORMIRA UPRAVA TOKOM 2026. GODINE

U skladu sa članom 14 Zakona, Ministarstvo je na osnovu podataka o uvozu, izvozu i potrošnji naftnih derivata i količini komercijalnih rezervi naftnih derivata u 2024. godini, utvrdilo ukupnu obavezu formiranja obaveznih rezervi za period od 1. jula 2025. do 30. juna 2026. godine, u količini od 112.340 MT. Ova količina je ekvivalentna količini od 90 dana neto uvoza i predstavlja ukupnu količinu, odnosno obavezu Crne Gore, koju treba da ispune Uprava i uvoznici naftnih derivata.

Tabela 1: Ukupna količina i sastav obaveznih rezervi naftnih derivata Crne Gore za 2025. godinu

Naftni derivati	Količina (u metričkim tonama - MT)
Benzin	15.728
Dizel (ULSD)	96.612
Ukupno:	112.340

Kako bi sistem formiranja obaveznih rezervi bio transparentniji, lakši za upravljanje i kontrolu, kao i da bi se izbjegla svaka moguća diskriminacija zbog ograničene dostupnosti skladišnih kapaciteta u Crnoj Gori, uvoznici koji su u prethodnoj kalendarskoj godini uvezli manje od 15.000 tona benzina ili dizela prenijeli su svoju obavezu formiranja rezervi na Upravu (član 11 stav 1 Zakona).

Nakon izvršenog prenosa obaveze sa malih uvoznika na Upravu, Uprava bi trebala, saglasno Instrukciji Ministarstva od 13. maja 2025. godine, da formira 68.080 MT naftnih derivata u periodu od 1. jula 2025. do 30. juna 2026. godine, u skladu sa Direktivom 2009/119/EC o obavezi zemalja članica da održavaju minimalne rezerve sirove nafte i/ili naftnih derivata, odnosno, oko 60% ukupne obaveze formiranja obaveznih rezervi Crne Gore.

Tabela 2: Podjela obaveze formiranja rezervi između Uprave i velikih uvoznika naftnih derivata u Crnoj Gori u 2025. godini

90 dnevna količina obaveznih rezervi - 112.340 MT	
Uprava za ugljovodonike Crne Gore (Uprava)	"Veliki uvoznici" naftnih derivata
60% obaveze formiranja rezervi	40% obaveze formiranja rezervi

Benzin	11.454 MT	Benzin	4.274 MT
Dizel	56.626 MT	Dizel	39.986 MT
Ukupno:	68.080 MT	Ukupno:	44.260 MT

Na osnovu raspoloživih mjesečnih naftnih podataka o uvozu, izvozu i stanju rezervi u Crnoj Gori tokom prvih 9 mjeseci 2025. godine, Uprava očekuje da će Ministarstvo za 2026. godinu Instrukcijom utrditi obavezu formiranja obaveznih rezervi u količini približno jednakoj količini koja je utvrđena za 2025. godinu.

Obavezne rezerve Uprave formiraju se postepeno, po mogućnosti čim prije, saglasno Akcionom planu, obzirom na ograničena raspoloživa finansijska sredstva i raspoložive skladišne kapacitete u Crnoj Gori.

U skladu sa Akcionim planom, Uprava je u 2025. godini planirala nabaviti između 13.400 i 17.100 metričkih tona eurodizela. Postupak javne nabavke do 16.500 metričkih tona, pokrenut u decembru 2025. godine je u toku i biće završen u 2026. godini.

Akcionim planom procjenjeno je da će Uprava u 2026. godini (ne uključujući nabavku za 2025. godinu) da kupi preko 10.000 MT (metričkih tona) dizela, zavisno od tržišne cijene dizela, kursa USD/EUR, raspoloživog skladišnog kapaciteta i raspoloživog budžeta za obavezne rezerve. Ova je procjena prvenstveno indikativne namjene, dok na osnovu aktualne dinamike prikupljanja naknade i aktualnih tržišnih cijena dizela, Uprava planira kupiti oko 12.000 tona dizela u 2026.godinu

Ukoliko raspoloživi iznos naknade za obavezne rezerve i skladišni kapaciteti tokom 2026. godine omoguće kupovinu većih količina dizela od prethodno navedenih, Uprava će to sigurno i realizovati. Obavezene rezerve se kupuju u režimu odloženog plaćanja akcize, obzirom da se namjeravaju skladištiti u carinskom terminalu.

5. SKLADIŠNI KAPACITET ZA POTREBE UPRAVE

Prema članu 14 stav 2 Zakona, Uprava mora formirati svoje obavezne rezerve isključivo u fizičkom obliku. Za ovu svrhu, na osnovu planirane kupovine dizela u 2025. i 2026. godini za potrebe formiranja obaveznih rezervi Uprave, procjenjuje se da je efektivno potrebno između 35.000 m³ i 40.000 m³ za skladištenje obaveznih rezervi koje će formirati Uprava (konverzija na osnovu gustine dizela od 845 kg/m³, s tim da je realna zapreminai veća jer je uobičajena gustina dizela oko 830 kg/m³), pri čemu se obavezne rezerve Uprave mogu skladištiti i zajedno sa komercijalnim rezervama drugih strana.

Saglasno Akcionom planu, namjera Uprave je da svoje obavezne rezerve u fizičkom obliku čuva/skladišti u Crnoj Gori, u što je moguće većoj mjeri, s aspekta dostupnosti rezervi, u slučaju realne potrebe i potpune kontrole nad procesom puštanja rezervi. Pritom, raspoloživi naftni skladišni kapaciteti u državnom vlasništvu na Terminalu Bar (17.600 m³) predstavljaju prioritet za skladištenje obaveznih rezervi, zbog svoje lokacije, veličine i tehničkih mogućnosti. Međutim, ovi skladišni kapaciteti ne mogu prihvatiti svu količinu obaveznih rezervi koje se planiraju kupiti u 2026. godini, niti će biti raspoloživi prije zadnjeg kvartala 2026. godine/prvog kvartala 2027. godine, usled potrebe za adaptacijom i modernizacijom istih za potrebe dovodjenja u ispravno tehničko-tehnološko stanje. Navedeno znači da je, u međuvremenu, potrebno osigurati dodatne skladišne kapacitete na višegodišnjem nivou.

Stoga je, nakon sprovedenog Javnog poziva za skladištenje dijela obaveznih rezervi u Crnoj Gori saglasno Zakonu, Uprava osigurala do 20.000 m³ skladišnog kapaciteta u Terminalu Bar zaključivši 04. decembra 2025. godine ugovor o skladištenju dijela obaveznih rezervi sa Jugopetrolom AD. Ugovor je zaključen u trajanju od tri godine, sa početkom skladištenja od aprila 2026. godine, kada bi prema javnoj nabavci koja je započela u decembru 2025. godine, eurodizel u količini do 16.500 metričkih tona trebao biti isporučen.

Obavezne rezerve čiju nabavku će Uprava započeti i sprovesti u potpunosti u 2026. godini, Uprava namjerava skladištiti na Terminalu Bar u rezervoarima koji su u svojini države, a za koje se očekuju da budu funkcionalni najkasnije od decembra 2026. godine.

Ako, iz bilo kojeg razloga, skladišni kapaciteti u svojini države ne budu raspoloživi unutar 2026. godine, Uprava bi svoje obavezne rezerve u fizičkom obliku čuvala/skladištila u Crnoj Gori u skladišnim kapacitetima na Terminalu Bar koji su u svojini operatora terminala. Međutim, ako operator Terminala Bar ne bude imao raspoložive kapacitete ili prilikom utvrđivanja uslova skladištenja ne ponudi konkurentnu cijenu, Uprava će skladištiti svoje obavezne rezerve u inostranstvu, što je legitimna opcija predviđena Zakonom. Rezerve će se, u tom slučaju, čuvati u inostranstvu dok skladišni kapaciteti u zemlji, u vlasništvu države, ne postanu dostupni.

Ključni preduslov za formiranje obaveznih rezervi Crne Gore u inostranstvu je saglasnost/odobrenje zemlje domaćina za skladištenje rezervi Crne Gore u toj zemlji. Zbog toga će Uprava podsticati Ministarstvo da intezivira saradnju sa resornim ministarstvima u Italiji, Hrvatskoj, Sloveniji i Grčkoj na uspostavljanju formalnog pravnog i operativnog okvira za formiranje obaveznih rezervi Uprave u tim zemljama, kako bi se stvorile alternativne opcije skladištenja i ojačala pregovaračka pozicija u odnosu na operatora Terminala Bar.

Takođe, tokom 2026. godine Uprava će pružati podršku Ministarstvu i drugim nadležnim državnim tijelima na uređenju odnosa između države i Jugopetrola AD po pitanju upravljanja naftnim skladištima koja su u zajedničkoj svojini države i Jugopetrola AD.

6. FINANSIRANJE FORMIRANJA I ODRŽAVANJA REZERVNI NAFTNIH DERIVATA

Zakonom je predviđeno da se sredstva za formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata obezbjeđuju iz naknade za obavezne rezerve.

Naknada u iznosu od 0,03 EUR/litru benzina i gasnih ulja i 0,03 EUR/kg tečnog naftnog gasa koja je uvedena čl. 7 i 40 Zakona, primjenjuje se od 11. februara 2025. godine, u skladu sa Uredbom o izmjenama Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata ("Službeni list CG", broj 10/25).

Visina naknade je propisana Odlukom o visini naknade za formiranje i održavanje obavezne rezerve naftnih derivata i raspodjeli naknade između Uprave za ugljovodonike i uvoznika naftnih derivata br. 11-011/25-3889/3 koja je usvojena na sjednici Vlade Crne Gore 20. novembra 2025. godine, u iznosu od 0,03 EUR/litru benzina i gasnih ulja i 0,03 EUR/kg tečnog naftnog gasa.

Uvoznici koji svoju obavezu formiranja rezervi prenose na Upravu (tj. uvezli su u prethodnoj kalendarskoj godini manje od 15.000 tona (petnaest hiljada tona) benzina i/ili dizela) dužni su da uplaćuju naknadu iz člana 40 Zakona u cjelini (0,03 EUR/litru/kg) na prihodni račun budžeta Crne Gore otvoren za namjenu formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: prihodni račun).

Sa druge strane, uvoznici koji nisu prenijeli svoju obavezu formiranja pojedinog ili oba naftna derivata na Upravu (tj. uvezli su u prethodnoj kalendarskoj godini više od 15.000 tona benzina i/ili dizela), dužni su da nakon formiranja svojih obaveznih rezervi, uplaćuju 0,02 EUR/litru za benzin i gasno ulje i 0,02 EUR/kg za TNG tj. zadržavaju 0,01 EUR/litru/kg onih naftnih derivata koje su formirali, u skladu sa Instrukcijom Ministarstva, kao vid kompenzacije troškova za formiranje obaveznih rezervi, obzirom na to da formiranje obaveznih rezervi treba da bude finansijski neutralno za njihovo poslovanje, a sve u skladu sa Zakonom.

Veliki uvoznici su formirali i čuvaju svoje obavezne rezerve zaključno sa 10. oktobrom 2025. godine i od tada uplaćuju umanjenu naknadu na ime kompenzacije svojih troškova na ime formiranja obaveznih rezervi.

Do 20. novembra 2025. godine, na ime naknade za obavezne rezerve na prihodni račun, uplaćeno je 10.801.356,01 EUR. Na osnovu dinamike uplate naknade tokom 2025. godine, očekuje se da će nakon 20. decembra 2025. godine (zadnji dan uplate naknade za novembar 2025. godine, što je ujedno i zadnja uplata u 2025. godini, ali ne i zadnja uplata za 2025. godinu) na namjenskom prihodnom računom za obaveze rezerve biti između 11,6 i 11,7 miliona EUR-a, koji se namjenski prenose u 2026. godinu.

Na osnovu tako procijenjene uplate naknade za obavezne rezerve do 20. decembra 2025. godine, Vlada Crne Gore je 31. jula 2025. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na pokretanje nabavke eurodizela u vrijednosti do 11 miliona EUR te je Uprava u decembru 2025. godine, nakon što je prethodno osigurala skladišne kapacitete u Luci Bar, objavila tender za nabavku do 16.500 metričkih tona eurodizela ukupne nabavne vrijednosti do 11 miliona EUR-a.

Eurodizel bi bio isporučen i plaćen u aprilu 2026. godine, što znači da će nakon realizacije nabavke eurodizela koja je započeta u 2025. godini, na računom Uprave ostati oko 600.000 EUR uplaćenih na ime naknade za obavezne rezerve u 2025. godini. U slučaju da se nabavka eurodizela realizuje za iznos manji od 11 miliona EUR-a, preostali iznos na namjenskom prihodnom računom prenesen iz 2025. godine biće sigurno i veći od 600.000 EUR.

Obzirom na postojeće i projektovane tržišne okolnosti tokom 2026. godine (cijene naftnih derivata, trošak skladištenja, trošak kapitala i vrijednost tiketa), kroz 2026. godinu ne očekuje se promjena ukupnog iznosa naknade (0,03 EUR/litru/kg), kao ni promjena načina raspodjele naknade između Uprave i uvoznika koji su formirali obavezne rezerve (0,02 EUR/litru/kg Upravi, 0,01 EUR/litru/kg uvoznicima koji imaju obavezu formiranja obaveznih rezervi).

Uzimajući u obzir navedene pretpostavke, kao i procjenu da će potrošnja naftnih derivata na koje se obračunava naknada za obavezne rezerve tokom 2026. godine ostati na nivou potrošnje u 2025. godini, planira se da će tokom 2026. godine (od 20. januara 2026. godine kad je zadnji dan za uplatu naknade za decembar 2025. godine do 20. decembra 2026. godine kad je zadnji dan za uplatu naknadu za novembar 2026. godine) na prihodni namjenski račun biti uplaćeno oko 10,1 miliona EUR na ime naknade za obavezne rezerve (prosječno oko 840.000 EUR/mjesečno).

Sredstva za finansiranje rada Uprave i formiranje obaveznih rezervi naftnih derivata od strane Uprave predviđena su Zakonom o budžetu ("Službeni list CG", broj 11/25), u skladu sa članom 6 stav 5 Zakona o budžetu, a Uprava može da troši sredstva na ime naknade do nivoa prikupljene naknade.

Takođe, kako bi se kompenzovala opadajuća kupovna sposobnost u narednim godinama (na ime značajnog porasta troškova skladištenja jer iz godine u godinu raste količina formiranih obaveznih rezervi Uprave), neophodno je da se budžetom Crne Gore za 2026. godinu predvide sredstva od direktne budžetske podrške Evropske komisije namijenjene Crnoj Gori za prevazilaženje enegretske krize, u iznosu od 3 miliona EUR na budžetske pozicije Uprave za potrebe formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata (pod pretpostavkom da navedena sredstva Evropska komisija uplati u 2026. budžetskoj godini).

Dakle, u 2026. godini ukupno raspoloživa sredstva planiraju se u izosu od 21,7 miliona EUR (11,6 miliona EUR uplaćeno i preneseno iz 2025. godine + 10,1 miliona EUR na ime uplata naknade u 2026. godini), odnosno 24,7 miliona EUR uključujući 3 miliona EUR bespovratnih sredstava EK, ukoliko se realizuje grant Evropske komisije. U skladu sa Zakonom i internim aktima Uprave, ova sredstva su namijenjena isključivo za potrebe formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata, kao što su:

- kupovina naftnih derivata koji čine obavezne rezerve;
- ugovor o pravu moguće kupovine naftnih derivata radi formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata u nematerijalnom obliku, odnosno tiketima;
- skladištenje i održavanje kupljenih obaveznih rezervi naftnih derivata;
- održavanje i izgradnju skladišnih kapaciteta u državnom vlasništvu za skladištenje obaveznih rezervi koje su Upravi data na korišćenje i upravljanje, uključujući i pripremu tehničke dokumentacije za investicije u održavanje i izgradnju skladišnih kapaciteta u državnom vlasništvu;
- konsultantske i srodne usluge za formiranje i upravljanje obaveznim rezervama naftnih derivata.

7. KONTROLA KVALITETA I KOLIČINE OBAVEZNIH REZERVU NAFTNIH DERIVATA

Saglasno Zakonu, Uprava je dužna da tokom skladištenja naftnih derivata održava kvalitet obaveznih rezervi naftnih derivata u skladu sa tehničkim propisom kojim se uređuju zahtjevi u pogledu kvaliteta naftnih derivata, a količinu tih derivata u skladu sa članom 10 i članom 14 stav 2 Zakona.

Radi održavanja kvaliteta i količine obaveznih rezervi naftnih derivata koje Uprava formira u skladu sa članom 14 Zakona, Uprava je dužna da najmanje dva puta godišnje vrši kontrolu kvaliteta i količine obaveznih rezervi naftnih derivata na lokacijama na kojima su skladištene, preko ovlašćenog akreditovanog tijela.

Radi vršenja kontrole iz stava 1 ovog člana, Uprava će ovlastiti akreditovano tijelo koje ispunjava zahtjeve utvrđene tehničkim propisom kojim se uređuju zahtjevi u pogledu kontrole kvaliteta naftnih derivata, u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska djelatnost (ovlašćeno tijelo), odnosno sa standardom države u kojoj se skladište naftni derivati.

Uprava će da čuva dokumentaciju koja se odnosi na strukturu, količinu i kvalitet i teritorijalni razmještaj obaveznih rezervi naftnih derivata, najmanje pet godina od dana formiranja tih rezervi.

Troškove kontrole snosi Uprava, a sredstva neophodna za isplatu troškova isplaćuju se sa budžetskih pozicija Uprave.

8. POLITIKA I PLAN NABAVKE OBAVEZNIH REZERVU NAFTNIH DERIVATA

Uprava je u 2025. godini pokrenula postupak javne nabavke do 16.500 metričkih tona eurodizela sa zahtjevanim rokom isporuke u aprilu 2026. godine. Za predmetnu nabavku osigurana su sredstva iz naknade za obavezne rezerve uplaćene tokom 2025. godine, u iznosu od 11 miliona EUR.

Eurodizel u količini od 16.500 metričkih tona koji je u postupku nabavke od decembra 2025. godine, biće uskladišten na Terminalu Bar, u kapacitetima koji su u svojini Jugopetrola AD, u trajanju od tri godine, koji rok bi počeo teći u aprilu 2026. godine.

U skladu sa ovim Planom, zavisno od raspoloživih finansijskih sredstava i tržišnih okolnosti, Uprava će pored okončanja postupka nabavke eurodizela započetog u 2025. godini (nabavka do 16.500 metričkih tona), tokom 2026. godine kupiti dizela u količini između 12.000 i 16.000 metričkih tona.

Ako raspoloživi iznos prikupljenih finansijskih sredstava, po osnovu prikupljene naknade tokom 2026. godine (ne računajući sredstva prenesena iz 2025. godine), bude iznosio 10,1 miliona EUR u tom slučaju Uprava bi planirala nabavku 12.000 tona dizela nabavne vrijednosti oko 9 miliona EUR; a ukoliko raspoloživi iznos prikupljenih finansijskih sredstava i sredstava Evropske komisije, bude iznosio 13,1 miliona EUR, u tom slučaju Uprava bi planirala nabavku 16.000 tona dizela nabavne vrijednosti oko 12 miliona EUR. Procjena je uređena na osnovu nabavne vrijednosti robe u iznosu od 750 EUR/toni, pri čemu vrijednost robe ne sadrži akcizu, obzirom da bi se roba čuvala u režimu odloženog plaćanja akcize.

U svakom slučaju Uprava će kupiti maksimalnu količinu dizela za raspoloživi iznos finansijskih sredstava koja su prikupljena na prihodnom računu za obavezne rezerve, zaključno sa 20. decembrom 2026. godine.

Fizička isporuka dizela planirana je za decembar 2026. godine. Sam postupak nabavke dizela sprovedeće se saglasno Zakonu o javnim nabavkama, u bliskoj saradnji sa ministarstvom nadležnim za finansije. Eurodizel čija bi se nabavka u cjelosti sprovedela tokom 2026. godine, skladištio bi se u skladišnim kapacitetima u državnoj svojini na Terminalu Bar koji su predmet obnove (17.600 m³), a za koje Ministarstvo planira da će biti raspoloživi Upravi najkasnije u decembru 2026. godine.

Za slučaj da skladišni kapaciteti na Terminalu Bar koji su u vlasništvu države ne budu raspoloživi prije zadnjeg kvartala 2026. godine ili ne budu dovoljne zapremine da uskladište

sav dizel koji se kupuje, biće potrebno ugovoriti (kratkoročno) skladištenje u Jugopetrolovim skladišnim kapacitetima na Terminalu Bar, ili u raspoloživim skladišnim kapacitetima u inostranstvu (Hrvatska, Italija), dok skladišni kapaciteti u svojoj državi ne postanu raspoloživi. Planirani trošak skladištenja kod trećih strana iznosi 5 EUR/toni mjesečno.

9. LISTA REFERENCI

- Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima (“Službeni list CG”, broj 119/24);
- Zakon o budžetu za 2025. godinu (“Službeni list CG”, broj 11/25);
- Uredba o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata (“Službeni list CG”, br. 23/21 i 10/25);
- Pravilnik o obrascu i metodologiji obračuna količine obaveznih rezervi naftnih derivata (“Službeni list CG”, broj 12/25);
- Pravilnik o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata (“Službeni list CG”, br. 7/25, 12/25 i 17/25);
- Akcioni plan za formiranje obaveznih rezervi naftnih derivata u Crnoj Gori, decembar 2024. godine.